

Sa Xihna Ñi Carta I Tyaa Ra San Pablo Sii Ra Timoteo

Tyaa ra Pablo minoo carta sii ra Timoteo

¹ Yuhvi ra Pablo minoo apóstol ra Jesucristo cui, cuhva i saha maa ra Ndyoo tyiño sii. Maa ra Ndyoo cuu ra zacacu sii yo. Ta maa ra Jesucristo cuu ra ndyaca ñaha sii yo. Sii maa ra ndatu yo.

² Tyei tutu ya suun Timoteo. Ndisa cuii vatyi zehe mi cuu suun sa catyi Tuhun Ndyoo. Nacuhva ra Ndyoo Zutu yo sihin ra ndyaca ñaha, ra Jesucristo, cuaha xaan sa vaha suun; nacundahvi iñi ra suun, ta nacuhva ra sa coo sa taxi añimon.

Zacuenda ndo sii ndo sihin ñiyivi zacuaha sa ña ndisa

³ Zuun ñi cuhva catyi suhun vityi tañi sa catyi quivi i quite ñuu cuan sa cua cuhin ndya nu cu si Macedonia, ndoon ñuu Efeso vatyi cua nacatyun sihin ñiyivi vatyi ma zacuaha ñu sa ña ndisa.

⁴ Ta ma tyizoho ñu tuhun cahan ñiyivi sahnu a cuhva tyaa xaan ñiyivi yahvi tatu cuñi ñu coto ñu yoo cuu tandihi ñiyivi sahnu sii ñu. Ihya tuhun zacañi tahan si sii ñiyivi, ta ñahñi tyindyee si sa zacuu yo tyiño sa saha ra Ndyoo sii yo vatyi sihin sa sino ñi iñi yo ta cacu añima yo.

⁵ Ta sisi tandihi tuhun i saha ra Ndyoo sii yo sa ñiñi ca cuu sa cuñi yo sii ñiyivi sihin sa ndi vaha añima yo ta sihin minoo sa siñi tuñi vaha. Ta cuñi si vatyi sino vaha iñi yo Tuhun Ndyoo, ta tacuan ta cua cuñi vaha yo sii ñu.

⁶ Iyo zuhva ñiyivi sa i zaña ñu tuhun ya. Nazaca ñu inga tuhun sihin si, ta natuhun xaan ñu tuhun ña ñiñi.

⁷ Cuñi ñu cuu ñu maestro cuenda ley sahnu, zoco nu maa ñu ta ña cutuñi iñi ñu sa nacatyí ñu. Ta zuun ñi maa ñu ta ña cutuñi iñi ñu sa zacuahá ñu.

⁸ Sito yo vatyí vaha xaan cuu ley maa ra Ndyoo, zoco cuñi si sa cutyiño yo sii si minoo cuhva vaha, cuhva catyi si.

⁹ Cuñi si coto yo vatyí ñahñi ley Ndyoo sa cua cuxaan sii yo tatu zavaha yo sa vaha. Iyo si vatyí tasi tuñi si sii ñiyivi ña vaha, sa cuenda ñiyivi ña tyaa yahvi sii ra Ndyoo ta ña cuñi ñu sii ra. Iyo si sa cuenda ñiyivi iyo cuatyí, ñiyivi sa cahan ndya vaha ñi, cuenda ñiyivi sahñi sii zutu ñu a sii zihí ñu a sii inga ñiyivi.

¹⁰ Iyo ley ra Ndyoo sa cuenda ra iyo sihin inga ñaha sa yivi ñazihí ra cuu a ra iyo sihin inga ra ta sa cuenda ra zuhu ñiyivi, ra vatyá, ra catyi “sito vaha Ndyoo” ta ña ndisa ra. Sa cuenda tandihí cuhva cuan iyo ley maa ra Ndyoo a ñaa inga cuhva zavaha ñiyivi ta ña vaha si.

¹¹ Ta tandihí tuhun sa quehin sihin ndo ihya, sasi tahan si sihin tuhun vaha xaan sa cuenda ra Cristo, cuhva cacu yo. Maa ra Ndyoo saha tyiño sii, sa nacatyí sii si, ta cahnu xaan cuu maa ra.

Saha ra tyahvi ndyoo sii ra Ndyoo vatyí cundahvi iñi ra Ndyoo sii ra

¹² Sehi tyahvi ndyoo sii ra Jesucristo ra ndyaca ñaha sii yo vatyí sito maa ra vatyí cuu zavehi tyiño ra, ta saha ra tyiño ya sii, ta saha ra tundyee iñi sii, ta cuu zavehi sii si.

13 Tacuan i zavaha ra vazuu nu quisi quiví i cui minoo ra cahan xaan ndya vaha ñi sii ra. I zayuhu xein sii ñiyiví sino iñi sii ra, ta i quehin ndya vaha ñi sii ñu. Zoco i cundahvi iñi ra Ndyoo sii vatyi quiví i zavehi cuhva cuan tañaha ca sino iñi sii ra, ta ñá site vatyi yiví cuhva vaha cuu cuhva zavehi.

14 Ta i tyindyee xaan ra ndyaca ñaha sii yo sii, ta yucuan cuenda sino xaan iñi sii ra, ta cuñi xein sii inga ñiyiví tañi cuñi maa ra Jesucristo sii ñu.

15 Cuñi si vatyi tandihí cuii yo cua sino iñi yo vatyi i quisi ra Cristo Jesús ñuu ñiyiví vatyi cua zacacu ra sii ñiyiví iyo cuatyí tañi mi. Cuaha ca cuatyí i zavehi ta ziquí inga ñiyiví iyo cuatyí.

16 Ta yucuan cuenda i cundahvi iñi ra Ndyoo sii, vatyi cua cuu si sa xihna ñi nu zañaha ra Jesucristo vatyi ndyee xaan iñi ra sihin ñiyiví iyo cuatyí. Zañaha si cuhva sii ñu ta cua sino iñi ñu sii maa ra, ta tacuan ta ma cuu ca ñu.

17 Ta yucuan cuenda zacahnu xaan yo sii ra Ndyoo ta saha xaan yo tyahvi ndyoo sii ra tandihí cuii tyiemvu vatyi ra ndyaca ñaha cuu ra tandihí cuii tyiemvu, ta ma cuu ra ndaha cuii ñi. Ma cuu ndyehe yo sii ra vityi. Minoo ñi ra cuu Ndyoo, ta casi xaan iñi ra. Ta tacuan cuu si.

18 Yoho Timoteo zehi, sa nacohon iñun cuhva i catyi ra yañi yo suhun quiví i cahan ra cuenda maa ra Ndyoo. Yucuan cuenda catyi suhun inga saha vatyi zatyíño vohon tyíño maa ra Ndyoo.

19 Ma zañon cuhva sa sino xaan iñun. Ta tandihí sa zavohon, zavohon sii si sihin minoo sa siñi tuñi vaha. Vatyi iyo zuhva ñiyiví ña tyaa ñu yahvi sa catyi sa siñi tuñi vaha ñu, ta naa iñi ñu sii Ndyoo.

²⁰ Tacuan iyo ra Himeneo ta ra Alejandro. Yucuan cuenda i nacuhve sii ra sii cuihna zuhva quiví vatyí ndoho ra ta cutuhva ra ta ma cahan ra ndya vaha ñi sii ra Ndyoo.

2

Cuhva tahan si cahan yo sihin ra Ndyoo

¹ Sa xihna ñi sehi tyiño vatyí cahan ndo sihin ra Ndyoo sa cuenda tandihí ñiyívi. Caca ndo tumañi iñi sii ra, ta nacuhva ndo tyahvi ndyoo sii ra cuenda tandihí cuii ñu.

² Caca ndo sii ra sa cuenda ra ndyaca ñaha ta tandihí cuii ra cu tyiño. Caca ndo vatyí coo xaan sa vaha sii yo ta ma coo cuatyí ñuu ñiyívi. Tacuan ta cua cuu tyaa yo yahvi sii ra Ndyoo tandihí cuii cuhva ta zavaha yo tandihí cuii sa vaha.

³ Vatyí ihya cuu cuhva vaha sa tahan iñi maa ra Ndyoo, ta maa ra cuu ra zacacu sii yo.

⁴ Cuñi maa ra vatyí cacu tandihí cuii ñiyívi ta coto ñu ñaa sa cuu sa ndisa.

⁵ Vatyí minoo ñi ra Ndyoo iyo, ta minoo ñi ra cua cahan sa cuenda yo nuu ra Ndyoo Zutu yo, ra Jesucristo. Ta ñiyívi cuu tucu maa ra tañi maa yo.

⁶ I saha maa ra Jesús sa cuu ra, ta cuhva cuan i tyiyahvi ra vatyí cuu cacu tandihí ñiyívi. Ta i quita tuhun cuan nu tahan si coto ñiyívi.

⁷ Ta sa cuenda ya i saha ra Ndyoo tyiño sii, vatyí zacote sii ñiyívi tuhun ra ta cui minoo ra apóstol ta zacuehi sa ndisa sii ñiyívi sa yívi ñiyívi hebreo cuu. Cua zacuehi sii ñu cuhva sino iñi ñu. Tañi minoo ra sino vaha iñi sii ra Cristo quehin sa ndisa. Ña quehin cuendu.

8 Yucuan cuenda cuñi vatyí nacahnu cuii ñi nacahan rayií sihin ra Ndyoo. Nazandaa ra ndaha ra. Ta ndií vaha coo añima ra. Ta ma cuxaan ra a cahñi tahan ra.

9 Ta tacuan tucu ñuzihi. Ta ma ndihvi ñu zahma cuií xaan zoco minoo cuhva vaha ta sa ña yahvi xaan. Ta ma zandutyahui xaan ñu sii ñu sihin cuaha xaan cuhva zavaha ñu sihin ixi xiñi ñu a sihin xuhun cuaan a perla a zahma yahvi xaan.

10 Zoco nazavaha ñu tandihí nuu sa vaha tañi tahan si zavaha minoo ñiyiví tatu sito ñu sii ra Ndyoo sa ndisa.

11 Cuñi si vatyí taxi ñi tyizoho ñuzihi Tuhun Ndyoo nu zacuaha ñiyiví sii si ta tyaa ñu yahvi tandihí sa siñi ñu.

12 Ña sehi sa zacuaha ñuzihi Tuhun Ndyoo (nuu cuaha ñiyiví) a sa cundyaca ñaha ñu sii rayií vatyí cuñi si sa coo taxi ñu.

13 Vatyí sa xihna ñi i zavaha ra Ndyoo sii ra Adán ta ziquí cu Eva.

14 Ta yiví sii ra Adán i zandavi ñaha cuihna. Sii ñaha cuan i zandavi ñaha ra, ta tacuan i quisaha sicoo cuatyí.

15 Zoco cua cacu añima ñuzihi tatu zavaha ñu tandihí cuhva zavaha ñiyiví cuu zihí sa ndyihí ta tatu sino vaha iñi ñu ta cuñi ñu sii ra Ndyoo sa ndisa ta zavaha ñu tandihí cuii cuhva vaha ta coo minoo sa siñi tuñi vaha sii ñu.

3

Cuhva cuñi si coo minoo ra tatu ndyizo ra tyiño ra Ndyoo

¹ Ndisa cuii tuhun ya vatyi tatu cuñi minoo ra cuizo ra tyiño nu iyo ñiyiví sino iñi Tuhun Ndyoo, vaha xaan cuu tyiño ya tatu cuñi ra cuizo ra sii si.

² Yucuan cuenda, tatu cuñi ra cuizo ra tyiño sa cundyaca ñaha ra sii ñiyiví sino iñi, cuñi si vatyi coo ra minoo cuhva vaha xaan ta yoñi cuu tyaa cuatyí sata ra. Cuñi si vatyí minoo ñi ñazihí ra coo, ta ma coo uu tahan. Cuñi si vatyí ñihi zatyíño ra sa ndisa ta coo vaha xaan sa siñi tuñi ra ta cuu ra minoo ra tyaa ñiyiví yahvi sii. Cuñi si vatyí cuhva ra xita casi ñiyiví saa vehe ra. Cuñi si vatyí zacuaha vaha ra sii ñiyiví.

³ Ma cuu ra ra siñi a ra nanducu tizihí. Ta ma cuñi ra zahacanaa ra xuhun sihin minoo cuhva ña vaha. Cuñi si vatyí coo xaan tundyee iñi sii ra sihin ñiyiví, ta ma cahñi tahan ra sihin ñu, ta ma cuu caca xaan iñi ra tuhun xuhun.

⁴ Cuñi si cuu ra minoo ra cundyaca ñaha vaha vehe ra, ta nacoto zehe ra tyaa si yahvi tandihí saha.

⁵ Vatyí tatu ña sito minoo ra cundyaca ñaha ra vehe ra ¿yozo caa cuu cundyaca ñaha ra sii ñiyiví sino iñi? Ma cuu.

⁶ Ra sa cuñi cuizo tyiño cuan, ma cuu cuu minoo ra saa, coto zacahnu xaan ra sii ra, ta cua tasi tuñi ra Ndyoo sii ra tañi i tasi tuñi ra sii cuihna.

⁷ Ta ra sa cua cuizo tyiño, cuñi si minoo ra vaha ñiyiví cuu nuu ñiyiví ña sino iñi coto quisaha tyaa ñu cuatyí sata ra ta canacava tucu ra inga saha sisi xayú cuihna.

Cuhva cuñi si coo minoo ra tyindyee sii ñiyiví sino iñi

⁸ Ta tacuan tucu sihin ra cuñi tyindyee sii ñiyivi sino iñi, cuñi si vatyí cuu ra minoo ra vaha xaan. Ta cuu ra minoo ra ndoo xaan cahan ta zavaha ra cuhva catyi ra. Ma cuu coho xaan ra ndixi a cuñi ra zahacanaa ra xuhun sihin minoo cuhva ña vaha.

⁹ Cuñi si vatyí quihin vaha xaan ra tuhun ndisa, cuhva sino iñi yo. Ta minoo ñi cuhva ndoo vaha coo sa siñi tuñi xiñi ra.

¹⁰ Cua ndyehe xihna ñiyivi tatu tacuan iyo ra, ta tatu ña quiñi iyo ra, tacuan ta cuu cuizo tyiño ra.

¹¹ Ta tacuan tucu ñazihí ra, cuñi si vatyí cuu ñu ñiyivi vaha xaan. Ta ma cahan ñu ndya vaha ñi sii ñiyivi. Cuñi si vatyí coo taxi xaan ñu ta zavaha ñu sa vaha tandihí cuii tyiemvu.

¹² Ta ra ndyizo tyiño ya, nadoo minoo ñi ñazihí ra. Ta cuñi si vatyí cundyaca ñaha vaha ra sii zehe ra ta tacuan tucu tandihí tyiño vehe ra.

¹³ Vatyí ra ndyizo tyiño ya tatu zatyíño vaha ra cua ñihi ñiyivi cuhva tyaa xaan ñu yahvi sii ra. Ta ma yuhu ca ra cahan ra sihin ñiyivi cuhva sino iñi ra sii ra Cristo Jesús.

Minoo tuhun sa tyindyee xaan sii yo ta cuu cundyico yo Tuhun Ndyoo

¹⁴ Zacote zuhva tuhun ya suun, ta cuñi cuhin cundyehi suun,

¹⁵ zoco tatu nducuei sa siton yozo caa cuñi si zavohon. Vatyí maa yo cuu vehe ñuhu ra Ndyoo ndito. Ta cuñi si vatyí ñihi xaan sino iñi yo sii sa ndisa ta zacuaha yo sii si sii ñiyivi.

¹⁶ Ndisa cuii vatyí iyo minoo sa vaha xaan sa sino iñi yo:
I quisi ra Ndyoo ñuu ñiyivi, ta caa ra cuhva caa maa yo.

I catyi Tatyí li vatyi ñahñi cuatyí ra.

I ndyehe ángel sii ra.

Nacahnu ñuu ñiyívi i nacatyí ñiyívi cuhva i zavaha ra.

Ta sino iñi ñiyívi nacahnu ñuu ñiyívi.

Ta ziqui cuahan ra ndya gloria nu zacahnu ñu sii ra tandihi tyiemvu.

4

Ñiyívi sa cua zaña cuhva sino iñi ñu

¹ Ta casi xaan catyi Tatyí li vatyi nu sa cuñi ndihi tyiemvu cua coo ñiyívi sa cua zaña cuhva sa sino iñi ñu. Cua sino iñi ñu sii tatyí ña vaha sa zandavi ñaha. Ta cua cundyico ñu tuhun zacuaha cuihna.

² Ma cucahan nuu ñu cahan ñu sa vatya. Ñahñi ca sa siñi tuñi vaha xiñi ñu. Zavaha xaan ñu sa ña vaha ndya cuhva ña tuu ca iñi ñu vatyi ña vaha si.

³ Ihya ñiyívi catyi vatyi cuatyí cuu si tatu tindaha ñiyívi, ta cuatyí cuu si sa casi yo zuhva nuu ndyayu, catyi tucu ñu. Zoco maa ra Ndyoo i zavaha tandihi, ta ñiyívi sa sino iñi ta sito ñu sa ndisa, cuu casi ñu ñaa ñi maa ndyayu ta nacuhva ñu tyahvi ndyoo sii ra Ndyoo.

⁴ I zavaha ra Ndyoo tandihi nuu quití, ta vaha tí. Ta ña vaha sa ma casi yo sii tí tatu sa nacuhva yo tyahvi ndyoo sii ra Ndyoo ta casi yo.

⁵ Vatyi ndu-ii si sa cuenda Tuhun Ndyoo ta sa cuenda sa nacuhva yo tyahvi ndyoo sii ra.

Cuhva iyo minoo muzu vaha ra Jesucristo

⁶ Tatu nacatyí moo tuhun ya sihin ra yañi yo, minoo ra zatyíño vaha sa cuenda ra Jesucristo cua cuun. Vaha xaan cua cuu cuhva sino iñun ta cuhva ndyicon.

⁷ Zoco ñáha tyoon yahvi cuendu sa nacatyí ñiyívi ñuu ñiyívi ya, costumbre sa zacuaaha ñiyívi sahnú. Nducun cuhva zavohon cuhva cuñi ra Ndyoo tandíhi tyiemvu.

⁸ Tyindyee si zuhva sii coño ñuhu yo sa cuziqui yo, zoco sa zavaha yo cuhva cuñi ra Ndyoo, yucuan tyindyee sii yo tandíhi cuii cuhva. Vatyí tyindyee si sii yo ihya ñuu ñiyívi, ta cua tyindyee tucu si sii yo nu cua cundito yo sihin ra.

⁹ Ndisa cuii cuu cuhva ya, ta cuñi si sa sino iñi tandíhi ñiyívi.

¹⁰ Ta sa catyi ya zatyíño ndi ta ndyehe ndi tundoho vatyí ndatu ndi sii ra Ndyoo ndito. Tyindyee ra sii tandíhi ñiyívi ta ñihi ca sii ñiyívi sino iñi vatyí cua zacacu ra sii yo.

¹¹ Ihya tuhun zacuohon, ta zañiñun sii ñiyívi vatyí cutuhva ñu.

¹² Ndisa minoo ra yoco cuun, zoco zañohon minoo cuhva vaha sii ñiyívi sino iñi sihin cuhva zavohon, sihin tuhun cohon, sihin cuhva cuñun sii ñiyívi, sihin cuhva sino iñun ta sihin cuhva sa ñahñi maa sa ña vaha zavohon.

¹³ Nii ñi sa cumañi sei nu yucu ndo, nducun cuhva cahvun Tuhun Ndyoo nuu ñiyívi. Zacuohon sii ñu, ta nacatyun sihin ñu yozo caa cua cuu ñu ñiyívi vaha.

¹⁴ Ra ndyizo tyiño cuenda tandíhi ra yañi yo i tyizo ra ndaha ra xiñun quívi cuan, ta i saha ra Ndyoo minoo cuhva suun vatyí zatyíñon tyiño ra. Coto ñáha naa iñun cuhva cuan, ta zatyíñon tyiño ra Ndyoo cuhva i catyi ra cuan.

¹⁵ Tyaa xoon yahvi sii tandíhi tuhun ya vatyí cua ndyehe tandíhi ñiyívi vatyí vaha xaan i cutuhvon.

¹⁶ Zacuendon suun sihin cuhva ndyicuun ta cuhva zacuohon, ta ñáha zañon sa vaha. Tatu tacuan zavohon, cua cacun, ta cua cacu ñiyivi tyizoho sa cohon.

5

Ihya cuu cuhva zavohon sihin ñiyivi sino iñi Tuhun Ndyoo

¹ Ma cuxoon ta cohon sihin minoo hermano sahnu. Cuñi si vaty cuhvon tuhun sii ra tañi sa zutun sii ra. Ta cahan vohon sihin ra yoco tañi sa yañun sii ra.

² Cahan vohon sihin ñuzihí sahnu tañi sa zihun sii ñu. Ta sihin ñu yoco tañi sa cuhvon sii ñu. Ta ma zavohon sa ña vaha sihin ñu.

³ Tyindyeun sii ñu ndahvi sa sihi yí tatu ndisa vaty cumañi si sii ñu.

⁴ Zoco tatu iyo zehe minoo ña ndahvi a zehe ñañi ña, cuñi si sa cutuhva xihna maa ra sa tyindyee ra sii ña. Nanacohon iñi zehe ña cuhva i tyindyee xaan zutu ra ta zihí ra sii ra ta luhlu ra. Ta yucuan cuenda cuñi si vaty natyindyee ñiyivi sii zutu ñu a sii zihí ñu. Vaty ihya cuu sa vaha, ta tacuan ta zii cua cuñi ra Ndyoo.

⁵ Iyo ñuzihí sa ndoo ndahvi sa ndisa cuui sa maa ñi maa ñu. Yucuan cuu ñu ndatu sa vaha ñn ñi sii maa ra Ndyoo, ta ña zaña ñu sa cahan ñu sihin ra ora ta sa cuaa.

⁶ Zoco ñu ndahvi sa cuzí iñi cuhva cuñi maa ñu, tañi sa sihi ñu nuu Tuhun Ndyoo cuu si nñi sa ndito ñu.

⁷ Tacuan cuhvon tyiño sii tandihí yañi yo ta cuhva yo vaty coto ñu ta zavaha ñu sa vaha.

⁸ Zoco tatu iyo ra yañi yo ña tyindyee ra sii ñiyivi sii ra, ta nu ñiyivi vehe ra ta ña saha ra sa casi ñu, minoo ra ña sino ca iñi cuu ra. Cahnu ca ra ña vaha nduu ra ta ziqui ñiyivi ta sino ca iñi.

⁹ Nacoo minoo tutu sihin zivi ñu ndahvi sa yaha uñi xico cuiya, ñu i sicoo minoo ñi yi.

¹⁰ Cuñi si sa coto ñiyivi sii ña saha sa catyi sa vaha sa zavaha ña, tatu zacuahnu vaha ña sii zehe ña ta tyaa nuu vaha ña sii ñiyivi saa vehe ña. Tatu saha vaha ña sa casi yañi yo, ra saa vehe ña. Tatu tyindyee ña sii ñiyivi ndyehe tundoho, ta tatu zavaha ña tandihi nuu sa vaha.

¹¹ Zoco ma tyihi ndo zivi ñu ndahvi ñu tañaha ca cusahnu vaha vatyí cua cuñi ñu tindaha ñu inga saha, ta cua zaña ñu tyiño zavaha ñu sa cuenda ra Cristo.

¹² Ta cua coo cuatyí ñu vatyí zaña ñu cuhva i catyi ñu sa cua zavaha ñu.

¹³ Ta inga tucu cuhva, tatu tañaha ca cusahnu vaha ñu ndahvi, cua nduzusa ñu ta cua caca noo ñu tahan tahan vehe. Ta ña tacuan ñi, zoco cua quisaha cahan ñu cuendu. Cua natuhun xaan ñu ziqui tyiño inga ñiyivi ta ziqui tuhun ña tahan si cahan ñu.

¹⁴ Yucuan cuenda cuñi vatyí ñu ndahvi ña sahnú xaan, natindaha tucu ñu. Nacoo zehe ñu. Naza-cuenda ñu vehe ñu, ta ma cuhva ñu cuhva cahan xaan ñiyivi xaan iñi sii yo.

¹⁵ Vatyí iyo ñu ndahvi sa quita ñu ityi ra Ndyoo, ta nanduu nandyico ñu sii cuihna.

¹⁶ Tatu iyo ra yañi yo a cuhva yo ta iyo ñiyivi ndahvi tahan ñu, natyindyee maa ñu sii ñu, ta ma cuhva ñu sa ñihi xaan tyindyee inga yañi yo. Ta

ziqui cuu tyindyee tandihí yañi yo sii ñiyivi sa yoñi ca ñiyivi sii, iyo sa ndisa.

17 Ta ra sahnú zatyíño tyiño ra Ndyoo, ra ndyaca ñaha vaha sii tandihí ra yañi yo, cuñi si vatyí tyaa xaan yo yahvi sii ra, ta ñihi ca tatu nacatyí ra ta zacuahá ra Tuhun Ndyoo.

18 Vatyí catyí Tuhun Ndyoo: “Ma cuhñi ndo yuhu zindiqui nu sañi tí sití yutu sa quita zoo si.” Ta tacuan tucu: “Ra zatyíño tyiño ra Ndyoo cuñi si vatyí coo yahvi ra vatyí yucuan cundito ra.”

19 Tatu yoñi uu a uñi tahan sa ndaa ma tyizohon tatu tyaa ñiyivi cuatyí sata minoo ra sahnú zatyíño tyiño ra Ndyoo.

20 Zoco ñiyivi sa ña zaña cuatyí, ñihi cohon sihin ñu nu yucu tandihí yañi yo vatyí tacuan ta cua cuyuhu tandihí ñu ta ma zavaha ñu sa ña vaha.

21 Sehi tyiño ya suun ityí nuu ra Ndyoo ta nuu ra ndyaca ñaha sii yo, ra Jesucristo, sihin tandihí ángel ra, ta catyí suhun vatyí zavohon tandihí cuhva ya inuu ñi sihin tandihí ra yañi yo. Ta tatu cuñi con sii minoo ra, zoco ma cuhvon sa zavaha ra sa ña vaha.

22 Ma numi xaan cuhvon tyiño sii minoo ra sa cuu ra ra cuizo tyiño nu iyo ra yañi yo coto coo cuatyun tatu zavaha ra sa ña vaha. Ta ñahñi maa sa ña vaha zavohon caña ñi.

23 Tuhva xoon cuhu sihin sisun, yucuan cuenda ma cohon maa ndutya ñi. Coho tucun zuhva vino.

24 Iyo ñiyivi casi xaan naha cuatyí ñu vazú cumañi ca cuhun ñu nu cua ndoho ñu. Ta iyo tucu inga ñiyivi ña sito yo ñaa sa cuu cuatyí ñu ndya cuee ca ta cua quituu si.

²⁵ Ta zuun ñi cuhva cuan, casi xaan naha si tatu zavaha ñiyivi sa vaha. Ta vazu iyo si sa ña ndyehe yo, zoco ma cuu coo xehe si tandihi tyiemvu.

6

¹ Ra cuu muzu, cuñi si sa tyaa xaan ra yahvi sii patrón ra. Tacuan ta ma cahan ñiyivi ndya vaha ñi sii ra Ndyoo ta sii Tuhun ra.

² Ta tatu sino iñi patrón ra Tuhun Ndyoo, ña cuñi si sa ma tyaa ra yahvi sii ra vatyí yañi yo cuu sii ra. Ña tacuan. Ñihi ca cuñi si tyindyee ra sii ra sihin sa vaha ca vatyí zuun ñi ra sino iñi cuu ra. Ta nacuñi ra sii patrón ra vatyí yañi yo cuu sii ra. Nacatyun tuhun ya, ta zañiñun sii ñiyivi vatyí zavaha ñu sii si.

Tuhun sa saha sa cuzi iñi yo

³ Tatu iyo minoo ra zacuahá minoo cuhva ña ndisa ta ña sasi tahan si sihin cuhva cahan ra Jesucristo, ra ndyaca ñaha sii yo, ta sihin cuhva zacuahá maa yo,

⁴ zacahnu xaan ra cuan zuun ñi sii maa ra, ta ñahñi maa sa sito ra. Zoco tahan xaan iñi ra natuhun xaan ra, ta sahñi tahan xaan ra ziqui minoo tuhun ta inga tuhun. Ta sa cuenda cuhva ya vasi sa cuñi xaan ñiyivi cundyaca ñaha ñu sii yañi yo. Ta nduu si tizihí, ta cahan ñiyivi ndya vaha ñi, ta ña cutuñi iñi ñiyivi yoo cuu yañi yo cahan sa ndoo.

⁵ Ta ña ndihí tuhun sahñi tahan ñu vatyí ñahñi sa vaha iyo xiñi ñu. Ta ña sito ñu ñaa sa cuu sa ndisa. Sica iñi ñu vatyí minoo cuhva vaha xaan cuu sa zahacanaa yo xuhun sihin Tuhun Ndyoo.

⁶ Ndisa vatyi sa ñihi yo minoo sa vaha xaan tatu zavaha yo tandihî sa catyi ra Ndyoo ta tatu ñahñi ca sa ndyiyo iñi yo.

⁷ Ñahñi sa ndaha yo sa saa yo ñuu ñiyivî ya, ta nu siin ta ma cuu cuizo yo cuhun yo.

⁸ Zoco tatu iyo sa casi yo ta zahma yo, sihin ñi si cuan nandoo yo vaha.

⁹ Ta ñiyivî sa cuñi xaan sa cucuca ñu, nducu coto cuihna sii ñu ta canacava ñu sisi cuatyî. Vatyi cuaha xaan sa cuñi ñu, ta ña ñiñi, ta zativî si sii ñu. Ta cua ndoyo ñuhu ñu sa cuenda ndaha tyiño ñu ta cua naa ñu.

¹⁰ Vatyi tatu cuñi xaan yo xuhun, cuaha xaan sa ña vaha ndyicuu yo. Ta iyo ñiyivî quisaha ndyiyo iñi ñu xuhun, ta zandoo ñu sa sino iñi ñu Tuhun Ndyoo, ta cuaha xaan tundoho ndyehe ñu.

Cuhva zatyño yo tatu sino iñi yo sii ra Ndyoo

¹¹ Zoco yoho Timoteo, sii ra Ndyoo cuu suun. Zandoon tandihî cuii sa ña vaha. Cuñi si vatyi cundyicon minoo cuhva vaha xaan, cuhva cuñi maa ra Ndyoo. Ta sino xaan iñun. Cuñi xoon sii inga ra yañi yo ta cundyee xaan iñun. Ta vii ñi cohon sihin ra.

¹² Ñihi zatyñoon tyiño ra Ndyoo. Ta ma zañon cuhva cundito añaimon tandihî tyiemvu vatyi yucuan cuenda i casi ra Ndyoo suun vatyi cunditon sihin ra. Sa i zavohon minoo cuhva vaha xaan vatyi i nacatyun cuhva sino iñun nuu cuaha xaan ñiyivî.

¹³ Ta vityi ndyehe ra Ndyoo. Maa ra saha sa cundito tandihî sa ndito. Ta ndyehe tucu ra Jesucristo cuhva sehi tyiño ya suun. Ta maa ra, vaha xaan

i zavaha ra, ta i saha ra sa ndaa nuu ra Poncio Pilato.

¹⁴ Ta catyi suhun vatyi tyoon yahvi tuhun ya, ta ma zamon numinoo cuhva sihin si ndya quivi quisi tucu ra Jesucristo, ra ndyaca ñaha sii yo. Tacuan ta ma ñihi ñiyivi cuhva catyi ñu vatyi ña vaha tuhun cahan maa ra Ndyoo.

¹⁵ Tatu tahan si quivi, cua zandyehe tucu ra Ndyoo sii ñiyivi sii ra Jesús inga saha. Ta minoo ñi ra Ndyoo cuu ra ndyaca ñaha. Cahnu xaan ra, ta cuu xaan sa zacuu ra. Rey cuu ra sii tandihi inga rey ta ra ndyaca ñaha sii tandihi inga ra ndyaca ñaha.

¹⁶ Maa ñi maa ra Ndyoo cuu ra ña sihi. Iyo ra nu ndisi xaan, nu yoñi sa cuu tuhva. Ta yoñi ca ndyehe sii ra, ta ma cuu ndyehe yo sii ra vityi. Nazacahnu ñiyivi sii ra, ta nacundyaca ñaha ra tandihi cuii tyiemvu. Ta tacuan cuu si.

¹⁷ Cuhvon tyiño sii ñiyivi cuca xaan ihya ñuu ñiyivi vatyi ma zacahnu xaan ñu sii ñu ta ma ñi xaan cuu iñi ñu sihin xuhun ñu coto coo quivi ta ndihi si. Vaha ca cua sino iñi ñu ñi si ra Ndyoo ndito vatyi maa ra cuu ra saha tandihi. Ta sihin sa saha maa ra, ta cua cuzi iñi yo.

¹⁸ Ta catyun sihin ñiyivi cuca vatyi nazavaha ñu maa ñi sa vaha. Nanducuca ñu ityi nuu ra Ndyoo sihin cuhva zavaha ñu sa vaha. Nandoo ñu vaha cuhva ñu sa sii ñu sii inga ñiyivi, ta nazasa ñu sii si.

¹⁹ Tacuan ta cua coo sa cuca ñu ndya gloria, ta ma cunaa si. Ta cua cundito ñu sihin ra Ndyoo.

Saha ra minoo ca tyiño sii ra Timoteo

²⁰ Yoho Timoteo, zacuenda vohon tyiño sa i saha ra Ndyoo suun. Ma tyizohon sa cahan ñiyivi ndya

vaha ñi ta tuhun cahan ñiyivi ña sito. Cahan xaan ñu sa ña vaha ta sa ña ndisa, ta catyi ñu vatyi sito xaan ñu.

²¹ Vatyi iyo ñiyivi sa i quita ñu ityi vaha. Ta ña sino vaha ca iñi ñu Tuhun Ndyoo. Ña sino vaha ca iñi ñu kuhva iyo si sa ndisa. Natyindyee xaan maa ra Ndyoo suun. Ndihi si vityi.

Tuhun Ndyoo sihin tyehen ñi
New Testament in Mixtec, Chayuco (MX:mih:Mixtec,
Chayuco)

copyright © 1979 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Chayuco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Chayuco [mih], Mexico

Copyright Information

© 1979, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Chayuco

© 1979, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

4924062e-6bf2-54cb-87ed-9874f41e7991